

นครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ 9597.7 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ มีป่าไม้อยู่ทางทิศตะวันตกและทิศตะวันออก แบ่งการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอลาดยาว อำเภอตากลี อำเภอชุมแสง อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอท่าตะโก อำเภอพยุหะคีรี อำเภอไพศาลี อำเภอหนองบัว อำเภอตากฟ้า อำเภอโกรกพระ อำเภอเก้าเลี้ยว และกิ่งอำเภอแม่วงก์ กิ่งอำเภอแม่เปิน

อำเภอตากฟ้า	73	กิโลเมตร
กิ่งอำเภอแม่วงก์	80	กิโลเมตร
กิ่งอำเภอแม่เปิน	75	กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จดจังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร
ทิศตะวันออก	จดจังหวัดเพชรบูรณ์และลพบุรี
ทิศใต้	จดจังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรีและลพบุรี
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดตาก

การเดินทาง

จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 ถึงกิโลเมตรที่ 52 แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 32 ผ่านอยุธยา-อ่างทอง-สิงห์บุรี-ชัยนาท-อุทัยธานี-นครสวรรค์ ระยะทางจากกรุงเทพฯ ประมาณ 240 กิโลเมตร **บริษัทขนส่ง จำกัด** เปิดบริการเดินรถกรุงเทพฯ-นครสวรรค์ ทุกวัน รายละเอียดสอบถามได้ที่สถานีขนส่งสายเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 โทร. 936-3660, 936-3666

ทางรถไฟ มีขบวนรถไฟออกเดินทางจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ-สถานีนครสวรรค์ ทุกวัน รายละเอียดติดต่อหน่วยบริการเดินทาง โทร. 223-7010, 223-7020

ระยะทางจากตัวเมืองไปยังอำเภอและกิ่งอำเภอต่างๆ

อำเภอโกรกพระ	18	กิโลเมตร
อำเภอบรรพตพิสัย	34	กิโลเมตร
อำเภอลาดยาว	40	กิโลเมตร
อำเภอชุมแสง	39	กิโลเมตร
อำเภอเก้าเลี้ยว	20	กิโลเมตร
อำเภอพยุหะคีรี	26	กิโลเมตร
อำเภอท่าตะโก	45	กิโลเมตร
อำเภอตากลี	61	กิโลเมตร
อำเภอไพศาลี	65	กิโลเมตร
อำเภอหนองบัว	71	กิโลเมตร

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์

บึงบอระเพ็ด เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 132,737 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอท่าตะโก และอำเภอชุมแสงในอดีตบึงบอระเพ็ดได้ชื่อว่าเป็น "ทะเลเหนือ" หรือ "จอมบึง" เพราะมีสัตว์และพันธุ์พืชน้ำอยู่มากมาย จากการสำรวจพบว่า มีสัตว์อาศัยอยู่ประมาณ 148 ชนิด พืช 44 ชนิด มีพันธุ์สัตว์ที่หายาก ได้แก่ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ปลาเสือตอ และในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคมจะมีนกเป็ดน้ำจำนวนมากอพยพมาที่บึงแห่งนี้ พื้นที่บางส่วนได้รับการประกาศให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด อยู่ในความดูแลของกองอนุรักษ์สัตว์ป่า กลางบึงมีตึกนาฬิกาที่สร้างขึ้นเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จแปรพระราชฐาน การเดินทางจากตัวเมืองนครสวรรค์ไปบึงบอระเพ็ด

โดยทางเรือ

จากตลาดท่าหน้าเทศบาลเมืองนครสวรรค์ไปตามลำน้ำ ผ่านขึ้นไปทางเหนือ ประมาณ 6 กิโลเมตร ถึงปากคลองเข้าบึงบอระเพ็ด เมื่อลอดได้สะพานรถไฟเข้าไปก็จะถึงบริเวณบึง

โดยสารยนต์ สามารถเข้าถึงบึงบอระเพ็ดได้ 2 ด้าน คือ

1. ทางด้านเหนือ เดินทางไปตามเส้นทาง สายนครสวรรค์-ชุมแสง ประมาณ 9 กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาอีก 2 กิโลเมตร เข้าไปยัง "สถานีประมงบึงบอระเพ็ด" ภายในบริเวณสถานี มีบ่อเพาะพันธุ์ปลาและจะเข้ มีเรือหางยาวนำชมบึง
2. ทางด้านใต้ของบึงบอระเพ็ด จากตัวเมืองใช้เส้นทาง สายนครสวรรค์-ท่าตะโก ประมาณ 20 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้าย

ตามป่าอีก 4 กิโลเมตร ถึง “อุทยานนกน้ำ” หรือ “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด” ซึ่งจัดตั้งอยู่ในรูปของศูนย์ศึกษาธรรมชาติในบริเวณที่ตั้งสำนักงานจัดเป็นสวนพักผ่อน มีนกหลายชนิดเลี้ยงไว้ในกรงให้ชม มีบ้านพักบริการ การเข้าพักต้องทำจดหมายติดต่อที่ หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด อุทยานนกน้ำอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โดยเสียค่าบริการสถานที่ให้กับสำนักงาน

ขณะนี้กรมประมงกำลังดำเนินการพัฒนาปรับปรุงบึงบอระเพ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการประมงและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) อยู่บนยอดเขาวงกตระหว่างเชิงสะพานเดชาติวงศ์และค่ายจิระประวัติ ตำนานกล่าวว่าเมื่อกองทัพพม่าตีกรุงศรีอยุธยาแตกในครั้งที่ 2 ได้แล้ว จึงร่วมกันสร้างวัดขึ้นเพื่อแสดงว่านับถือพุทธศาสนาเช่นกัน สิ่งที่น่าสนใจในวัดได้แก่รอยพระพุทธรูปจำลองและพระอุโบสถที่ชาวบ้านเรียกว่า “โบสถ์เทวดาสราง” ทุกๆ เดือน 12 ของปีจะมีงานนมัสการและเปิดทองรอยพระพุทธรูปจำลองนี้เรียกว่า “งานวัดเขา” ซึ่งนอกจากจะมีงานสมโภชน์แบบงานวัดทั่วไปแล้วยังมีการแข่งขันเรือยาวอีกด้วย เมื่อขึ้นไปอยู่บนยอดเขาวงกตและมองลงมาจะเห็นทัศนียภาพที่สวยงามของสะพานเดชาติวงศ์ แม่น้ำเจ้าพระยา และเขากบ

อุทยานสวรรค์ เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่อยู่กลางเมืองนครสวรรค์มีผู้นิยมไปพักผ่อนหย่อนใจกันมาก มีเนื้อที่ 314 ไร่ ใกล้เคียงทางแยกสายเชียงใหม่-พิษณุโลก ติดกับถนนสายเอเชีย อุทยานสวรรค์ประกอบด้วยหนองน้ำขนาดใหญ่ เรียกว่า “หนองสมบุญ” มีถนนวงแหวน 2 ชั้นล้อมรอบ ตรงกลางเป็นเกาะซึ่งมีเนื้อที่ 4 ไร่ มีสวนหย่อม สนามหญ้า น้ำพุ เวทีกลางแจ้ง น้ำตก ริมฝั่งน้ำภายในอุทยานจัดเป็นสวนสุขภาพ ด้านหน้าของสวนสาธารณะสร้างอย่างสวยงาม มีห้องน้ำ ห้องแต่งตัวบริการแก่นักท่องเที่ยว

ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่บริเวณชุมชนชาวปากน้ำโพ ริมฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา ศาลแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะและเป็นจุดรวมน้ำใจของชาวบ้าน รวมทั้งผู้สัญจรทางน้ำที่ผ่านไปมา

วัดศรีสวรรค์สังฆาราม (วัดถือน้ำ) ตั้งอยู่ที่ตำบลนครสวรรค์ออกห่างจากตัวเมือง 4 กิโลเมตร ไปตามถนนพหลโยธิน (นครสวรรค์กรุงเทพฯ) เข้าไปทางค่ายจิระประวัติ เป็นวัดเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับข้าราชการกระทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยมีโบสถ์ โบพวย มีตึกรามสมัยโบราณ พระพุทธรูปทองคำปางปฐมเทศนาและพระพุทธรูปเนื้อเงินบรรจุอยู่ใน พระประธานในพระอุโบสถหลังเก่าประมาณอายุได้ 100 ปีเศษ ในปี พ.ศ. 2519 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ เสด็จฯ มาทรงตัดลูกนิมิตพระอุโบสถหลังใหม่ วัดนี้ถือได้ว่าเป็นวัดเก่าแก่ที่สุดที่มีคุณค่าแก่การศึกษาในทางประวัติศาสตร์อย่างยิ่งแห่งหนึ่ง

ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา นครสวรรค์ได้ชื่อว่าเป็นเมืองต้นแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งนี้เนื่องจากแม่น้ำปิงและแม่น้ำน่านได้ไหลมาบรรจบกันที่ตำบลปากน้ำโพ บริเวณด้านหน้าเขื่อนในตัวเมือง ซึ่งเป็นจุดรวมของแม่น้ำทั้งสองสายดังกล่าว จะมองเห็นถึงความแตกต่างของสายน้ำทั้งสองได้อย่างชัดเจน กล่าวคือแม่น้ำน่านจะมีสีค่อนข้างแดงและแม่น้ำปิงจะเป็นสีค่อนข้างไปทางเขียว เมื่อมาบรรจบกันแล้วจึงค่อยๆรวมตัวเข้าด้วยกันกลายเป็นแม่น้ำสายใหญ่ เป็นสายสำคัญของประเทศไทย ไหลผ่านจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางไปจนถึงกรุงเทพมหานคร และออกอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรปราการ มีความยาวประมาณ 370 กิโลเมตร

นักท่องเที่ยวที่ต้องการจะเที่ยวทางเรือเพื่อชมทัศนียภาพสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และแวะนมัสการหลวงพ่อดำที่วัดปากน้ำโพ (วัดทองธรรมชาติเหนือ) สามารถเช่าเรือจากท่าน้ำเจ้าพระยา โดยเสียค่าเช่าเรือประมาณ 180 บาท (ไปกลับ) เรือบรรทุกได้ 15 คน

วัดเกรียงไกรกลาง ตั้งอยู่ที่หมู่ 5 ตำบลเกรียงไกร ริมฝั่งแม่น้ำน่าน ห่างจากตัวเมืองประมาณ 22 กิโลเมตร ตามถนนสายนครสวรรค์-ชุมแสง เป็นวัดเก่าแก่ มีพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ ภาพเขียนฝาผนังโบสถ์ เจดีย์เก่าและมณฑปพระพุทธรูป บริเวณวัดมีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้บริเวณด้านหน้าของวัดมีเอกชนจัดทำฟาร์มเลี้ยงจระเข้ด้วย

ถ้ำบ่อยา เป็นถ้ำอยู่บนเขาที่หมู่บ้านหินก้อน ตำบลหนองกรวด อยู่ห่างจากตัวเมืองเป็นระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร ตามถนนสายนครสวรรค์-ลาดยาว ทางแยกเข้าวัดถ้ำบ่อยา (วัดศรีอุทุมพร) ระยะทาง 6 กิโลเมตร จากบริเวณเชิงเขา มีบันไดขึ้นไปสู่ตัวถ้ำ ภายในถ้ำมีบริเวณกว้างขวางพอสมควร โดยแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง ตอนแรกเป็นที่ตั้งพระประธานองค์ใหญ่ ช่วงที่ 2 อยู่ลึกเข้าไปข้างในเป็นทางตัน บริเวณนี้จะมีบ่อน้ำทิพย์ซึ่งชาวบ้านถือว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์อยู่ด้วย ช่วงที่ 3 เป็นทางที่จะออกจากบริเวณถ้ำสู่ภายนอกได้ทางหนึ่ง ภายในบริเวณถ้ำนอกจากจะมีบ่อน้ำทิพย์อยู่ดังกล่าวแล้ว ยังมีหินย้อยตามธรรมชาติที่งดงาม ซึ่งจะมีมองเห็นได้จากแสงไฟฟ้า ซึ่งมีให้แสงสว่างอย่างเพียงพอภายในถ้ำ

วัดวรนาถบรรพต (เขากบ) เป็นวัดเก่าแก่ของนครสวรรค์ ตั้งอยู่บนยอดเขาและเชิงเขากบ สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 185.50 เมตร มีทางขึ้น 2 ทางคือ ทางเดินขึ้นบันได จำนวน 437 ขั้น และอีกด้านหนึ่งมีถนนลาดยางขึ้นสู่ยอดเขา ซึ่งมีโบราณวัตถุ อาทิ รอยพระพุทธรูปจำลอง เจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งสร้างสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี บริเวณเชิงเขามีเจดีย์ขนาดใหญ่สมัยสุโขทัย ซึ่งกรมศิลปากรได้จารึกประวัติศาสตร์ของวัดไว้ที่ฐานของเจดีย์องค์นี้ด้วย วัดนี้ได้รับการยกย่องจากกรมการศาสนา และมหาเถรสมาคมให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างเมื่อ พ.ศ. 2509 นอกจากนี้ในวัดยังมีรูปหล่อพระหลวงพ่อทอง อันเป็นที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดนครสวรรค์ ประดิษฐานอยู่ในวิหารข้างเจดีย์ใหญ่ด้วย บริเวณเนินเขาใกล้เคียงเป็นที่ตั้งของสถานีกาชาดทอศัญญาณโฑรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7, 9 และ 11 จากกรุงเทพฯ ไปสู่จังหวัดในภาคเหนือ

วัดนครสวรรค์ (วัดหัวเมือง) ตั้งอยู่ที่ถนนสวรรค์วิถี เป็นที่ประดิษฐานพระผู้ให้ภัยภัยหรือพระหันหลังให้กัน อยู่หลังโบสถ์ วัดนครสวรรค์ด้านถนนเทพสิทธิชัย หันหน้าไปทางทิศตะวันออก องค์หนึ่ง อีกองค์หนึ่งหันหน้าไปทางทิศตะวันตก เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ มีประวัติว่าชนชาติพม่าเป็นผู้สร้าง พม่าเคยยกทัพมาถึงเมืองนครสวรรค์ และได้สร้างพระพุทธรูปไว้เป็นอนุสรณ์ การหันหลังให้กันอาจมีความหมายถึงการให้ภัยภัยไม่จองเวรจองกรรมกันอีกต่อไป และภายในโบสถ์วัดนครสวรรค์นั้น มีพระพุทธรูปนามว่า หลวงพ่อศรีสวรรค์ ประดิษฐานอยู่เป็นที่เคารพสักการะของชาวนครสวรรค์

หอวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่ในบริเวณวิทยาลัยครูนครสวรรค์ ตำบลนครสวรรค์ เป็นอาคาร 2 ชั้น ทรงสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ตรีมุขที่สวยงาม เป็นศูนย์รวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมของจังหวัด ภายในเป็นห้องนิทรรศการ แสดงการพัฒนาการทางวัฒนธรรมและแหล่งโบราณคดีต่างๆ นอกจากนี้ยังมีโรงละครขนาด 110 ที่นั่งจัดแสดงประเพณีศิลปวัฒนธรรม หอวัฒนธรรมนี้สร้างเสร็จเมื่อเดือนมิถุนายน 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทำพิธีเปิด เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2535

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอตาคลี

สระทะเล ตั้งอยู่หลังโรงพยาบาลตาคลี ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 3 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 94 กิโลเมตร เป็นสวนสาธารณะ มีสระน้ำตามธรรมชาติ ทัศนียภาพสวยงาม เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในพื้นที่

เขาถ้ำขุนาค ตั้งอยู่ที่ตำบลตาคลี ถนนเป็นลูกรังห่างจากอำเภอประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัด 80 กิโลเมตร ลักษณะที่ตั้งเป็นภูเขา ปากถ้ำสูงจากเชิงเขาประมาณ 25-30 เมตร

ภายในถ้ำมีพระพุทธรูป และรอยพระพุทธรูปจำลอง มีปล่องให้แสงสว่างจากยอดเขาลงมา บรรยากาศในถ้ำไม่อับชื้นแต่เย็นสบาย เพราะลมที่ลงมาตามปล่องภูเขาแล้วออกทางปากถ้ำ ที่เชิงเขาด้านปากถ้ำมีวัดถ้ำขุนาคที่กว้างขวางร่มเย็น

จันเสนเมืองโบราณ จันเสนเป็นตำบลแห่งหนึ่งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดเป็นระยะทางประมาณ 95 กิโลเมตร ห่างจากตัวอำเภอ 9 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์ ตามถนนหมายเลข 3196 สายลพบุรี-ตาคลี ตัดผ่านซึ่งสามารถไปเชื่อมต่อกับถนนหมายเลข 11 สายอินทร์บุรี-วังทอง และถนนหมายเลข 32 สายเอเชียได้ และมีทางรถไฟผ่านสถานีจันเสนอีกทางหนึ่ง

สำหรับส่วนที่เป็นเมืองโบราณอยู่ในบริเวณบ้านหมู่ที่ 2 ตำบลจันเสน มีบริเวณเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยม แต่มีมุมทั้งสี่เป็นรูปมนจนเกือบเป็นรูปกลม ล้อมรอบด้วยคูเมืองซึ่งกว้างประมาณ 20 เมตร ปัจจุบันยังมีสภาพเป็นที่ลุ่มมีน้ำขัง แต่ก็ยังเป็นร่องรอยพอมองเห็นเค้าคูเมืองได้อย่างชัดเจน มีความยาวประมาณ 800 เมตร ความกว้าง 700 เมตร คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 300 ไร่เศษ เนื่องจากบริเวณภายในคูเมืองดังกล่าวมีลักษณะเป็นเนินสูงกว่าพื้นที่ราบนอกคูเมือง ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า "โคกจันเสน"

ในบริเวณเมืองโบราณได้ขุดพบวัตถุโบราณหลายอย่าง คือ ของประเภทที่ทำด้วยดินเผา อาทิ พระพิมพ์ ดวงตรา ตุ๊กตา ประเภทที่ทำด้วยหิน ได้แก่ ฐานบัว ธรรมจักร ขวานหินขัด ประเภทที่ทำด้วยโลหะมี ดั้มหูทำด้วยตะกั่วหรือดีบุก โบหอก เหล็ก ประเภทที่ทำด้วยสำริด มีพระโพธิสัตว์สำริดยืน ปัจจุบันโบราณวัตถุดังกล่าวเก็บรักษาไว้ที่วัดจันเสนและกรมศิลปากร

วัดจันเสน ตั้งอยู่ที่ตำบลจันเสน ห่างจากตัวอำเภอไปทางทิศใต้ประมาณ 20 กิโลเมตร หรือหากวัดโดยเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ตำบลจันเสนอยู่ตรงหลักกิโลเมตรที่ 174 วัดจันเสนอยู่หลังสถานีรถไฟประมาณ 500 เมตร นอกจากนี้ บริเวณวัดจันเสนยังมีพระมหาธาตุเจดีย์ศรีจันเสน ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์เก็บรวบรวมโบราณวัตถุต่างๆ ที่ขุดพบในเมืองโบราณอีกด้วย

เขาพระเจดีย์ (เขากากซาก) ตั้งอยู่ที่ตำบลตาคลี ถนนลาดยางห่างจากอำเภอประมาณ 5 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัด 80 กิโลเมตร เขาพระเจดีย์ (เขากากซาก) มีลักษณะเป็นเนินเขาประกอบด้วยหินที่มีลักษณะสูงๆ ต่ำๆ เป็นเหลี่ยม ขรุขระ เป็นโพรง

ไม่ราบเรียบเหมือนเขาอื่นๆ ไม่มีดินปนอยู่เลย ลักษณะของหินคล้ายกระดูกสัตว์ที่ตายหักทับถมกันมาเป็นเวลานาน มีถ้ำไม่ลึกมากอยู่ 1 ถ้ำ มีความงดงามพอประมาณเข้ากับลักษณะของหิน ที่ดินเขามีวัดเขาพระเจดีย์

สถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอตากฟ้า

วัดถ้ำพรสวรรค์ ตั้งอยู่ที่ตำบลลำพยนต์ มีถนนลาดยาง ระยะทางจากตัวจังหวัด 105 กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอ ประมาณ 10 กิโลเมตร ตามถนนสายตากฟ้า-โคกสำโรง บริเวณวัดสวยงามมีศาลาสถาปัตยกรรม ปลูกสร้าง 3 ชั้น อย่างทันสมัย ข้างหลังวัดมีถ้ำพรสวรรค์ ภายในแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นห้องเล็ก ตอนที่สองเป็นห้องใหญ่ มีพระพุทธรูปและสิ่งก่อสร้างทันสมัยอยู่มาก มีน้ำตกจำลอง มีสระน้ำตรงกลางถ้ำ พื้นถ้ำเทคอนกรีตหมด บรรยากาศเย็นสบาย ไม่มีค้างคาวอาศัยอยู่ ภายในถ้ำติดตั้งระบบไฟฟ้า และประปาอย่างพร้อมมูล

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอโกรกพระ

เขื่อนวังธร ตั้งอยู่ที่หมู่ 5 ตำบลเนินศาลา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 35 กิโลเมตร และห่างจากตัวอำเภอประมาณ 17 กิโลเมตร ตามถนนสายโกรกพระ-ทัพทัน ทางแยกเข้าเขื่อนวังธร ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังที่สภาพไม่ดีนัก เขื่อนเก็บน้ำวังธรมีทัศนียภาพที่สวยงาม ช่วยให้การเกษตรของเกษตรกรในอำเภอโกรกพระและอำเภอเมืองอุทัยธานี ตัวเขื่อนเป็นคอนกรีต สันเขื่อนเป็นคันดิน

เขาถ้ำพระ ตั้งอยู่ที่หมู่ 8 ตำบลเนินศาลา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 38 กิโลเมตร ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 20 กิโลเมตร ตามถนนสายโกรกพระ-ทัพทัน ทางแยกไปเขาถ้ำพระระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังภายในถ้ำมีหินงอก หินย้อย และพระพุทธรูป ในเทศกาลสงกรานต์ประชาชนในท้องถิ่นจะนำดอกไม้ธูปเทียนไปนมัสการเป็นจำนวนมาก จากเชิงเขามีบันไดคอนกรีตประมาณ 100 ขั้น ขึ้นสู่ปากถ้ำ เมื่อขึ้นไปบนยอดเขาสามารถมองเห็นภูมิประเทศที่สวยงามของอำเภอโกรกพระ

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอบรรพตพิสัย

เขาหน่อ-เขาแก้ว อยู่ริมทางหลวงสายพหลโยธิน ช่วงนครสวรรค์-กำแพงเพชร ในท้องที่ตำบลบ้านแดน อำเภอบรรพตพิสัย ระยะทางจากตัวจังหวัดประมาณ 45 กิโลเมตร และจากตัวที่ว่าการอำเภอบรรพตพิสัยประมาณ 18 กิโลเมตร เขาหน่อเป็นเขาหินปูน ที่มีวัดเขาหล่ออยู่เชิงเขา มีบันไดขึ้นสู่ถ้ำบนยอดเขาและมีพระพุทธรูปนอนองค์ใหญ่อยู่ปากถ้ำ เมื่อครั้งพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เสด็จภาคเหนือทางชลมารคสายแม่น้ำปิง เคยทรงประทับพักแรม ต่อมาจังหวัดได้สร้างพระบรมรูปไว้เป็นอนุสรณ์ บริเวณเชิงเขามีฝูงลิงจำนวนมาก คอยรับอาหารจากนักท่องเที่ยวที่มาเยือน นอกจากนี้เวลาเย็นจะมองเห็นฝูงค้างคาวที่อาศัยอยู่ตามถ้ำน้อยใหญ่ในภูเขาบินออกไปหากิน ดูเป็นสายยาวสีดำอยู่บนท้องฟ้า

ส่วนเขาแก้ว อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน มีถ้ำหลายถ้ำซึ่งเป็นที่อยู่ของค้างคาวมากมาย ในเวลาเย็นใกล้พลบค่ำฝูงค้างคาวจะพากันบินออกหากิน

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอยะหริ่ง

บ้านโคกไม้เดน ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าน้ำอ้อย ห่างจากตัวเมือง 33 กิโลเมตร ตามถนนพหลโยธิน มีทางแยกเข้าบ้านโคกไม้เดน ระยะทาง 3 กิโลเมตร เป็นสถานที่ที่มีโบราณวัตถุซึ่งแสดงถึงเมืองเก่าแก่สมัยสุโขทัย ได้แก่ ซากกำแพงเนินดิน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่กรมศิลปากร ได้ขุดพบโบราณวัตถุเป็นรูปปั้นช้างพญาจันทันต์ซึ่งมีอายุกว่า 1,000 ปี คำว่า “โคกไม้เดน” เป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ศิลปะโบราณที่บ้านโคกไม้เดน เช่น รูปปั้นต่างๆ ได้ถูกนำออกแสดงที่ต่างประเทศ โดยนักโบราณคดีชาวอเมริกันและออสเตรเลีย คนสมัยเก่าเรียกบ้านโคกไม้เดนว่า “เมืองบน” สร้างขึ้นในสมัยทวารวดี ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 11-16 (พ.ศ. 1000-1500) ตัวเมืองบนมีลักษณะเป็นรูปรีคล้ายหอยสังข์ ขนาดยาวประมาณ 250 เมตร กว้าง 600 เมตร คล้ายเมืองกำแพงนครปฐม เมืองเสมาจังหวัดนครราชสีมา และเมืองพญาแร่จังหวัดชลบุรี

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอหนองบัว

เขาพระ ตั้งอยู่ที่หมู่ 18 ตำบลหนองกลับ ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 80 กิโลเมตร ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 7 กิโลเมตร ตามถนนสายหนองบัว-เหมืองแร่ สภาพเป็นถนนลูกรัง การคมนาคมยังไม่สะดวก แต่สามารถเดินทางไปได้ทุกฤดูกาล บนยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปปางเสด็จและรอยพระพุทธรูปที่ชาวบ้านนับถือมาก มีสวนหินขนาดกว้างประมาณ 50 ตารางวา มีถ้ำลึกประมาณ 30 เมตร กว้าง 2 เมตร เป็นที่อาศัยของค้างคาว

จำนวนมาก และมีอ่างหินขนาดใหญ่รองรับน้ำฝนจากธรรมชาติที่ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ เขาพระนันทินหินสีชมพูทั้งเขาซึ่งทางราชการได้สงวนหวงห้ามการทำหินอ่อนโดยเด็ดขาด

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตกิ่งอำเภอแม่วงก์

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ป่าแม่วงก์เป็นรอยต่อของสองจังหวัดคือ กำแพงเพชร และนครสวรรค์ ส่วนที่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์เรียกว่า ป่าแม่วงก์-แม่เป็น ส่วนที่อยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร เรียกว่า ป่าคลอง แม่วงก์-ป่าคลองขลุง ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2530 ใช้ชื่อว่า "อุทยานแห่งชาติแม่วงก์" มีเนื้อที่ประมาณ 894 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่อุทยานประกอบด้วยป่าชนิดต่างๆ คือ ป่าเบญจพรรณ ประมาณ 70% ป่าดงดิบ 25% และป่าเต็งรังประมาณ 5% ของพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีไม้มีค่าทางเศรษฐกิจอีกมากมาย เช่น ไม้สัก มะค่าโมง ประดู่ ฯลฯ

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในอุทยานฯ มีหลายแห่ง เช่น

แก่งผานางคอย เป็นแก่งหินของลำห้วยคลองขลุง ที่ไหลเรื่อยจนกลายเป็นน้ำตก 4 ชั้น อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ 800 เมตร มีทางเดินศึกษาธรรมชาติที่จัดไว้ เหมาะสำหรับกางเต็นท์และศึกษาสภาพป่า

บ่อน้ำอุ่น เป็นบ่อน้ำที่ผุดขึ้นมาจากใต้ดินตามธรรมชาติ มีอุณหภูมิประมาณ 50 องศาเซลเซียส อยู่ห่างจากที่ทำการ 1.5 กิโลเมตร

จุดชมวิว ตลอดเส้นทางสายคลองลาน-อุ้มผาง ตั้งแต่กิโลเมตรที่ 57 ถึงกิโลเมตรที่ 117 มีจุดชมวิวหลายแห่งได้แก่ กิโลเมตรที่ 81 87 92 102 และ 115 โดยเฉพาะกิโลเมตรที่ 102 มีน้ำตกริมทางที่สวยงาม

น้ำตกแม่เฒ่า มีความสูงประมาณ 200 เมตร แบ่งเป็นชั้นๆ ถึง 9 ชั้น น้ำไหลเกือบตลอดปี ใช้เวลาเดินทางประมาณ 10 ชั่วโมง หนังสืออาเซียน แม็กกาซีน พ.ศ. 2518 ยกย่องว่าเป็นน้ำตกที่สวยงามที่สุดในเอเชีย

นอกจากนี้ยังมี**น้ำตกแม่กระสา** ที่มีความสูง 900 เมตร อยู่ห่างจากที่ทำการ 18 กิโลเมตร **น้ำตกแม่เฒ่า** มีความสูง 100 เมตร อยู่ห่างจากที่ทำการ 21 กิโลเมตร ยอดเขาโมโกจูเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในเขตอุทยานฯ มีความสูง 1,960 เมตร อยู่ห่างจากที่ทำการ 30 กิโลเมตร

การเดินทาง จากนครสวรรค์ใช้เส้นทางสายนครสวรรค์-ลาดยาว-คลองลาน หมายเลข 1072 แล้วเข้าสู่ที่ทำการอุทยานฯ ตามทางหลวงหมายเลข 1117 (คลองลาน-อุ้มผาง) กิโลเมตรที่ 65 สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างแรมติดต่อกันได้ที่กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ โทร. 579-0529, 579-4842

ทุ่งหินเทิน ตั้งอยู่ที่หมู่ 5 ตำบลปางสวรรค์ อยู่ห่างจาก

ตัวจังหวัดประมาณ 70 กิโลเมตร หรือจากอำเภอลาดยาวไปตามถนนลาดยางบ้านห้วยน้ำหอม ประมาณ 30 กิโลเมตร เป็นทุ่งหญ้าเชิงเขาที่มีกลุ่มก้อนหินขนาดใหญ่ตั้งวางซ้อนกันอยู่หลายแห่งหลายรูปแบบ กระจัดกระจายอยู่ทั่วบริเวณ ในลักษณะที่สัมผัสกันเพียงเล็กน้อยเหมือนมีคนจับวาง นับเป็นส่วนหินธรรมชาติที่สวยงามแปลกตา

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและสินค้าพื้นเมือง

ผลิตภัณฑ์ช่างแกะสลัก ที่อำเภอพยุหะคีรี เป็นงานฝีมือที่น่าสนใจมาก มีทั้งเครื่องประดับชิ้นเล็กๆ ไปจนถึงพระพุทธรูปและงาช้างแกะสลักทั้งอัน ในอำเภอพยุหะคีรีมีอยู่หลายร้าน

ผลิตภัณฑ์หินอ่อน มีผลผลิตเป็นของที่ระลึก เช่น แจกันที่เขียนรูปที่เสียบปากกา ชั้น มีร้านขายอยู่บริเวณเชิงเขา

กุนเชียง มีชื่อทั้งกุนเชียงหมู และกุนเชียงไก่ มีร้านขายอยู่ถนนจันทน์

เครื่องจักสาน เครื่องใช้ในครัวเรือน ของที่ระลึก เครื่องประดับ ตกแต่งมีอยู่บริเวณบ้านกลางแดด ตำบลกลางแดด อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์

แหมเนื้อ มีทั้งประเภทห่อใบตองและใส่หลอดพลาสติกเป็นแท่งๆ มีร้านขายอยู่บริเวณถนนสวรรค์วิถี

ขนมเปี๊ยะนมสด เป็นขนมที่มีชื่อของจังหวัดนครสวรรค์ ร้านขายขนมเปี๊ยะนมสดอยู่บริเวณถนนสวรรค์วิถีมีหลายร้าน

น้ำผึ้ง จากตัวเมืองนครสวรรค์-อุทัยธานี ระยะทางราว 10 กิโลเมตรเศษ จะมีเพียงชาวบ้านตั้งเรียงรายอยู่สองข้างทางขายรังผึ้ง (ผึ้งขนาดเล็กที่เรียกว่าตัวมัม) และน้ำผึ้งซึ่งได้มาจากป่าแถบเขาทองและเขาโง้ง หลังหมู่บ้านแถบนั้น

งานประเพณี

งานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ (จัดช่วงตรุษจีน) เป็นงานประเพณีดั้งเดิมของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครสวรรค์ เนื่องในโอกาสฉลองวันตรุษจีน จะจัดให้มีขึ้นราวเดือนกุมภาพันธ์ในงานจะมีการแห่มังกรทองซึ่งชาวจีนถือว่าเป็นเทพเจ้าที่บันดาล

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล 056)

สถานีตำรวจ ศูนย์ขอนแก่น	191
สภ.อ.เมือง นครสวรรค์	221109
โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์	213167
สถานีขนส่ง ศูนย์การค้านครสวรรค์	221544
สถานีรถไฟ	255544
ที่ทำการไปรษณีย์	221963
ศาลากลางจังหวัด ถนนสวรรคตวิถี	226871
เทศบาลเมือง ถนนมหินทร์	222452
สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์	221018
ประชาสัมพันธ์จังหวัด	221530

คุณประโยชน์อย่างมากแก่มวลมนุษยชาติ จึงแห่แหนเพื่อแสดงความกตัญญู มีการเชิญเจ้าพ่อเจ้าแม่ตามศาลเจ้าต่างๆ มาร่วมขบวนด้วย ขบวนจะประกอบด้วยวงดุริยางค์ ขบวนธง ขบวนสิงโต ขบวนเจ้าพ่อเจ้าแม่ ขบวนมังกรทอง ฯลฯ แห่ไปตามถนนต่างๆ ในตัวเมือง การเชิดมังกรทองที่จังหวัดนครสวรรค์มีชื่อเสียงมาก ในด้านความสวยงามและการแสดงที่ตื่นเต้นเร้าใจในแต่ละปี จะมีนักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก

งานประเพณีบุญก่าฟ้า บ้านวังรอ จัดขึ้นหลังฤดูเก็บเกี่ยวที่บ้านวังรอ ตำบลวังมหากร อำเภอท่าตะโก มักจะจัดขึ้นในวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 งานบุญก่าฟ้า เป็นประเพณีโบราณของชาวไทพวนและไทโซ่ง ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของบ้านวังรอ ชาวพวนและโซ่งมีความเชื่อถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์และมี โดยเฉพาะ "ผีฟ้า" จึงมีงานทำบุญประจำปีด้วยความเชื่อถือว่าจะนำความสุขและความอุดมสมบูรณ์มาสู่ชุมชน

ประเพณีการแข่งเรือ ในช่วงเทศกาลออกพรรษาจะมีงานเปิดทองไหว้พระ วัดที่มีแม่น้ำไหลผ่านหรือวัดใกล้เคียงแม่น้ำ จะมีประเพณีการแข่งเรือยาว เป็นการแสดงออกถึงความสามัคคีและความสามารถของฝีพาย ที่นำเรือยาวของตนเข้าแข่งขันงานวัดที่สำคัญ คือ งานเปิดทอง ไหว้พระของวัดจอมคีรีนาคพรต ซึ่งเป็นงานวัดงานสุดท้ายประจำปี การแข่งเรือมีศูนย์กลางอยู่ที่วัดเกาะหงส์ ตำบลตะเคียน อำเภอเมือง

งานประเพณีสงกรานต์ บ้านเขาทอง ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี เป็นงานประเพณีของตำบลเขาทอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีชาวไทยเชื้อสายมอญอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก แสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรม และการละเล่นพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ เช่น รำพิชฐาน รำช้าเจ้าโลม เดินกักรำเคียว การจับข้อมือสาว เข้านางสุม ฯลฯ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงาน ททท.ภาคกลางเขต 7
 ถ.รอบวัดพระธาตุ บริเวณสวนราชานุสรณ์ อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000
 โทร. (036) 422768-9 โทรสาร. (036) 422769
 พื้นที่ความรับผิดชอบ: ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท นครสวรรค์ อุทัยธานี